

lze, pokud zákon sám neurčuje pro něj řízení mimosporné, uplatnit podle doslovu § 1 zákona č. 100/1931 sb. z. a n. jen pořadem práva. Výjimku tuto ve prospěch řízení nesporného nelze pak pro případ, o nějž jde, vyčísti ani z ustanovení § 20 a násl. nesp. říz. Žalovaná ovšem popírá, jak uvádí v dovolacím rekursu, že by mohl žalobce sporem domáhati se na ní vydání části jmění dodatečně najevo vyšlého, aniž by předem bylo v pozůstalostním řízení, tudíž nespornou cestou zjištěno, zdali takové jmění, pak-li pozůstává, musí býti zařazeno do pozůstalosti a zda žalobce má též na část a kterou část nárok, a usuzuje, že žalobce se může jen nespornou cestou domáhati takového případného jmění z pozůstalosti. Leč výtky tyto a s nimi související poukaz žalované na různá rozhodnutí býv. víd. nejvyššího soudu a rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 23. března 1920 č. Rv I 109/20 týkají se v podstatě jen otázky oprávnění ke sporu ať žalobce neb žalované, se kterou se nelze tuto zabývat, ale nevyvracejí názor, že k řešení otázky vyjádřené v žalobním žádání rozhodném pro posouzení věci, jest příslušným jen sporný soudce, jak správně vystihl rekursní soud. Tomu nebrání ani okolnost vytýkaná dovolacím rekurssem, že má soud podle § 179 nesp. říz., najde-li se po odevzdání pozůstalosti nové do pozůstalosti patřící jmění, provésti ohledně něho potřebné úřední jednání a zejména učiniti opatření k zapravení nebo zajištění zákonných poplatků. Neboť jde zase jen o otázku, může-li žalobní žádání, tak jak bylo učiněno, obstáti po právu čili nic vzhledem k ustanovení § 179 nesp. pat., kteroužto otázku může rozřešiti zase jen sporný soudce. Na sporném soudci ovšem bude, aby, hledě k citovanému zákonnému ustanovení, okolnost, že tu nově se vyskytnuvší jmění pozůstalostní jest, soudci nespornému oznámil.

Čís. 13010.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek o vázanosti úmluv odchylných od podmínek na písemnou formu nelze vykládati tak, že by jen ústně umluvené podmínky mezi pojistníkem a oprávněným zmocněncem pojišťovny byly neplatné, kdežto písemně stvrzený výsledek úmluvy založený na ústně smluvených podmínkách by zůstal v platnosti. Oněch smluvních ustanovení nelze použiti v případech, kde za pojišťovnu jedná oprávněný její zmocněnec, byť i šlo o úmluvy odchylné od pojišťovacích podmínek, a lze jich použiti jen, jednala-li za pojišťovnu osoba nevybavená plnou mocí a předložila-li pojišťovně jen písemně, jednajícími osobami stvrzené prohlášení konečného výsledku dohody.

Disponenta pojišťovny jest podle § 47 obch. zák. pokládati za oprávněného zmocněnce k uzavření mimosoudního smíru.

Vázanost na písemnou formu může se vztahovati jen na nároky budoucně z pojišťovací smlouvy vznikající, nikoliv na nároky již povstalé.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1933, Rv I 636/32.)

Žalovaný byl pojištěn u žalující pojišťovny proti povinnému ručení a proti úrazu při provozu automobilu na deset let. Vzhledem k tomu, že pojištění bylo uzavřeno na deset let, byla žalovanému poskytnuta 20%ní dobová sleva. Ježto pojištěné auto po třech létech shořelo, byly pojišťovací smlouvy zrušeny a žalobkyně se domáhala na žalovaném dodatečného zaplacení dobové slevy za ona tři léta. **Procesní soud** prvního státního žalobu zamítl. **Důvody:** Podle § 7 čís. 2 a § 8 čís. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek všechny od všeobecných podmínek odchylné úmluvy a jinaká zvláštní ujednání jsou jen tehdy platná, vydala-li o nich pojišťovna písemné prohlášení. Jest prokázáno, že žalovaný v listopadu 1929 jednal se zástupci žalobkyně o výši odškodnění za shořelé auto, že pojišťovna nechtěla zprvu dáti tolik, kolik žádal žalovaný, že se však strany posléze vyrovnaly na 20.000 Kč, že však žalovaný výslovně prohlásil, že musí tuto částku obdržeti čistou bez srážek z jakýchkoli důvodů, s čímž zástupce žalobkyně výslovně souhlasil. Bylo tudíž ujednáno, že žalovaný dostane ujednanou částku a že žalobkyně pak nemá žádný nárok proti žalovanému. Ujednání toto je považováno buď za vzdání se žalobkyně veškerých nároků, vzniklých z pojišťovací smlouvy proti žalovanému, tudíž i z důvodu náhrady poskytnutých slev, nebo za potvrzení, že nároky žalobkyně, tudíž i nárok na náhradu slev jsou uspokojeny, že žalobkyně náhradu slev odpočítáním od odškodnění již obdržela. Jiné možnosti není. Písemně ovšem to nebylo vyhotoveno, nýbrž žalovaným bylo dáno jen stručné potvrzení, kolik obdržel. Toto ujednání (vzdání se nároku nebo potvrzení, že nárok je uspokojen) rozhodně nelze pokládati za ujednání odchylné od všeobecných podmínek nebo za jinaká zvláštní ujednání, vždyť žalovaný nikdy neudal, že ustanovení § 18 nebo §§ 7, pokud se týče 8 nebyly platné, ustanovení to platilo mezi stranami a jenom v tom případě, kdyby byl žalovaný potvrdil, že již z počátku bylo mezi stranami ujednáno, že žalobkyně nikdy nemá nárok na náhradu na slevu, by šlo o odchylné ujednání, které může platiti jen, vydala-li pojišťovna o něm písemné potvrzení. Nikde však ve všeobecných pojišťovacích podmínkách není, že se vzdání se žalobkyně nebo potvrzení zaplacení musí státi písemně, naopak žalobkyně může se svých nároků vzdáti mlčky a vydání potvrzení o zaplacení jednotlivých premií je povinností žalobkyně a z nesplnění této povinnosti nikdy nemůže zaplacená pohledávka žalobkyně znova býti splatnou. Žalobkyně je tudíž v omylu, spatřujíc v ujednání z listopadu 1929 ujednání odchylné nebo zvláštní, které musí býti písemné. **Odvolací soud** uznal podle žaloby. **Důvody:** Jest vzítí zřetel k ustanovení § 8 v pojistce čís. 271661, resp. § 7 v pojistce čís. 163006, podle nichž všechny v pojišťovacích podmínkách vyhrazené, jakož i všechny snad od těchto podmínek odchylné úmluvy, nebo jinaká zvláštní ujednání jsou jen tehdy platná, vydala-li společnost o nich písemné prohlášení. Vrácení dobové slevy jest v § 18 odst. 3 výslovně stanoveno. Kdyby smírem měla býti i tato sleva zároveň vyrovnána, bylo by k tomu třeba písemného prohlášení podle § 7, pokud se týče 8 poj. podmínek, neboť smír jest úmluvou, která se po názoru soudů odvolacího odchyľuje od § 18 odst. 3 poj. podmínek. Tato úmluva

v kvitanci ze dne 20. listopadu 1929 obsažena není, takže podle názoru odvolacího soudu žalobkyně se nevzdala těchto nároků a může je proto požadovati.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nesprávným jest výklad, který dává odvolací soud souhlasným ustanovením § 7 č. 2 a § 8 č. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek o vázanosti úmluv odchylných od těchto podmínek na písemnou formu (§ 886 obč. zák.). Neboť odporovalo by poctivému styku (§ 914 obč. zák.), kdyby jen ústně umluvené podmínky mezi pojistníkem a oprávněným zmocněncem pojišťovny (§ 1002 obč. zák.) byly neplatné, kdežto písemně stvrzený výsledek úmluvy založený na ústně smluvených podmínkách by zůstal v platnosti. Nelze proto oněch smluvních ustanovení použití v těch případech, kde za pojišťovnu jedná oprávněný její zmocněnec, byť i šlo o úmluvy odchylné od pojišťovacích podmínek, a lze jich použití jen, jednala-li za pojišťovnu osoba nevybavená plnou mocí a předložila-li pojišťovně jen písemně jednajícími osobami stvrzené prohlášení konečného výsledku dohody. Poněvadž za pojišťovnu jednal disponent Rudolf R., kterého svědek Erich J., rovněž disponent pojišťovny, nazývá ředitelem, jest ho již s hlediska čl. 47 obch. zák. pokládati za oprávněného zmocněnce k uzavření mimosoudního smíru a nelze oněch smluvních ustanovení na souzený případ použití. Ostatně může se vázanost na písemnou formu vztahovati jen na nároky budoucně z pojišťovací smlouvy vznikající, kdežto tu šlo o nárok již povstalý.

Čís. 13011.

Příslušnost podle § 87 a) j. n.

Je-li žalováno o zaplacení trhových cen za zboží objednané několika samostatnými objednávkami, které nejsou v právní souvislosti, musí žalobce, opírá-li příslušnost soudu o předpis § 87 a) j. n., prokázati podmínky v tomto paragrafu stanovené u každé jednotlivé objednávky.

»Listinou« ve smyslu § 87 a) j. n. jest jen listinný doklad, jenž tu byl již v době podání žaloby, nikoliv i písemné prohlášení odpůrcovo, učiněné teprve ve sporu buď do protokolu nebo přípravným spisem.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1933, R II 433/33.)

Žalobě o zaplacení za zboží dodané z různých objednávek, zadané na soudě místně příslušném podle § 87 a) j. n., procesní soud první stolice vyhověl, zamítнув námitku místní nepřislušnosti. Odvolací soud vyhověl námitce místní nepřislušnosti ohledně několika zažalovaných nároků a odmítl žalobu co do těchto nároků, ježto žalobkyně nedoložila písemné objednávky, pokud se týče dodávky listinami.